

DOLNOŚLĄSKA

Solidarność

Nr 1 (485) • Wrocław, 22.01.2026 r. • ISSN 1641-0688 • redakcja.wroc@solidarnosc.org.pl

3 Zwolnienia
w Carrefourze

5 Sytuacja w oświacie

6 Upamiętnienie ofiar
stanu wojennego

10 Prawo pracy

Sprzeciw wobec cięć w Funduszu Pracy

czytaj na str. 2

Powiatowy Urząd Pracy we Wrocławiu

FOT. MARCIN PACZKOWSKI, PAWEŁ CHABINSKI

Uderzenie w bezpieczeństwo socjalne pracowników

Pierwsze tegoroczne obrady Zarządu Regionu poświęcone były m.in. kwestiom organizacyjnym, jak ustalenie harmonogramu comiesięcznych spotkań działaczy oraz wyznaczeniu terminu Walnego Zebrania Delegatów. Uczestnicy styczniowego posiedzenia zdecydowali, że zebranie odbędzie się 25 czerwca br. we Wrocławiu.

Podczas posiedzenia działacze ustalili tegoroczny harmonogram spotkań ZR

Związkowcy zajęli stanowiska w palącej kwestii pogorszenia jakości opieki zdrowotnej nad matką i dzieckiem podczas porodu. Również drakońskie ograniczenie budżetu urzędów pracy przez obecny rząd zmusiło działaczy do dyskusji i przyjęcia stanowiska, w którym Zarząd Region Dolny Śląsk stanowczo sprzeciwia się finansowym cięciom i precyzyjnie wylicza szkodliwe skutki takiego działania dla bezrobotnych.

Redukcja limitów finansowych na aktywizację zawodową o blisko 30-40% jest działaniem uderzającym w fundamenty bezpieczeństwa socjalnego pracowników oraz stabilność lokalnych rynków pracy – napisali m.in. związkowcy dodając, że cięcia spowodują:

– naruszenie celowości funduszu: Fundusz Pracy jest funduszem celowym, zasilanym ze składek przedsiębiorców i pracowników. Arbitralne „zamrażanie” tych środków

lub transferowanie ich na inne cele budżetowe stoi w sprzeczności z ideą ubezpieczenia od bezrobocia oraz narusza zasady celowości i efektywności wydatków publicznych.

– paraliż reformy rynku pracy: Wprowadzona w 2025 roku reforma miała na celu nowoczesne wsparcie nowych grup społecznych. Drastyczne cięcia

budżetowe na rok 2026 czynią te

Ewa Jakimowicz mówiła o obniżeniu standardów opieki porodowej

przepisy martwymi. Nie można nakładać na Publiczne Służby Zatrudnienia nowych obowiązków, odbierając im jednocześnie narzędzia finansowe do ich realizacji.

– zagrożenie dla regionów i grup wrażliwych: Ograniczenie środków uderza najmocniej w powiaty dotknięte bezrobociem strukturalnym oraz w osoby wymagające szczególnego wsparcia: młodych wchodzących na rynek, osoby 50+ oraz pracowników wymagających przekwalifikowania w dobie transformacji cyfrowej i energetycznej.

– marginalizację powiatowych urzędów pracy: Pozbawienie urzędów realnych środków na staże, szkolenia i wyposażenie stanowisk pracy, prowadzi do systemowego osłabienia roli państwa w procesie łagodzenia skutków transformacji gospodarczej. (treść całego stanowiska na stronie internetowej Regionu Dolny Śląsk).

Informację z posiedzenia Sztabu Akcji Protestacyjnej przedstawił działaczom zastępca przewodniczącego ZR Piotr Majchrzak. Działacz przedstawił ustalony plan działań, w którym planuje się akcje w regionach i ogólnopolską manifestację.

Bogusław Jurgielewicz przedstawił raport dotyczący sytuacji branży motoryzacyjnej. Opierając się na danych GUS oraz Europejskiego Stowarzy-

Celina Rymut

szenia Producentów Samochodów, działacz nakreślił trudną sytuację branży w Europie. Konkurencyjne ceny aut produkowanych w Chinach oraz forsowana przez Komisję

Bogusław Jurgielewicz

Europejską polityka Zielonego Ładu to istotne bariery dla producentów z naszego kontynentu. Po omówieniu raportu ciężar dyskusji przeniósł się na sprawozdania przedstawicieli innych zakładów i branż.

Posiedzenie zamknęły wolne wnioski i sprawy różne.

MR

Aplikacja mobiSOL

Już jest!

Już jest! Oficjalna aplikacja NSZZ „Solidarność” – mobiSol.

NSZZ „Solidarność” zawsze pod ręką!

Nowoczesne i bezpłatne narzędzie dla członków Związku.

W aplikacji znajdziesz m.in.:

- ♦ aktualności i powiadomienia – krajowe, regionalne i branżowe (z możliwością filtrowania)

- ♦ kalendarz wydarzeń – spotkania, szkolenia i wydarzenia z przypomnieniami push

- ♦ ankiety i konsultacje społeczne – anonimowe badanie opinii

- ♦ dane kontaktowe struktur regionalnych i branżowych

- ♦ baza benefitów – oferty i zniżki dla członków

- ♦ portfel kart – dodawanie własnych kart lojalnościowych

- ♦ multimedia – zdjęcia i materiały wideo

- ♦ chatbot z wiedzą prawną – prawo pracy, BHP, dokumenty związkowe

Wszystko w jednym miejscu – dostosowane do konkretnego członka związku.

Pobierz aplikację i bądź na bieżąco!

Jest to pilotażowa wersja aplikacji. Możesz ją pobrać z Google Play (aplikacja dla systemu Android) lub App store (aplikacja dla systemu Apple).

Bieg Tropem Wilczym

Zapraszamy na Bieg Tropem Wilczym – Pamięci Żołnierzy Wyklętych w Jelczu-Laskowicach 1 marca 2026!

To wyjątkowa okazja, aby uczcić pamięć bohaterów, promować historię i zdrowy styl życia.

Dystanse:

1963 m – bieg symboliczny

ok. 5 km – bieg główny (dla osób powyżej 16. roku życia)

Start: godz. 13:00 (1963 m), godz. 13:30 (5 km)

Park przy budynku Urzędu Miasta Jelcz-Laskowice

Zapisy do 20 lutego 2026 lub do wyczerpania limitu miejsc.

Kontakt: Daniel Wituszyński – 791 588 760, Łukasz Dyczyński – 695 374 766

SZCZEGÓŁY, ZAPISY:

Obradował sztab

W środę (14.01) obradował w Warszawie Sztab Akcji Protestacyjnej. W trakcie posiedzenia działacze analizowali sytuację społeczną i gospodarczą kraju. Szczególną uwagę zajęły kwestie ochrony zdrowia, oświaty oraz zakładów zagrożonych zwolnieniami grupowymi oraz likwidacją stanowisk pracy.

Przypomnijmy, że podczas grudniowego posiedzenia Komisji Krajowej, działacze podjęli decyzję o rozpoczęciu przygotowań do ogólnokrajowej akcji protestacyjnej oraz o powołaniu Sztabu Akcji Protestacyjnej.

Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność” przedstawiła jednocześnie postulaty, których spełnienie jest warunkiem zatrzymania akcji protestacyjnej Związku.

Przedstawiciele Solidarności zażądali:

- zahamowania zwolnień grupowych w wielu branżach, w tym w sektorze publicznym i wprowadzenia rozwiązań gwarantujących ochronę miejsc pracy;
- natychmiastowego wycofania się z praktyki wypowiedzania układów zbiorowych pracy w spółkach Skarbu Państwa oraz wygaszania praw pracowniczych pod pretekstem tzw. reform; ewentualnie: „działań naprawczych”;
- jednoznacznego odrzucenia przez Polskę destrukcyjnej polityki klimatycznej prowadzonej przez Komisję Europejską, w tym: „Fit for 55” oraz systemów ETS i ETS2, dodatkowo pozbawionych naukowego uzasadnienia, prowadzących do upadku polskiego przemysłu, likwidacji tysięcy miejsc pracy i ubóstwa polskich pracowników;
- zapewnienia skutecznego wsparcia przedsiębiorstwom w branżach kluczowych dla bezpieczeństwa energetycznego i przemysłu;

slowego kraju, m.in. w górnictwie, energetyce czy branży metalowej, a także wielu innych branżach, zagrożonych polityką klimatyczną UE;

- rozsądnego gospodarowania zasobami naturalnymi kraju, w tym prowadzenia sprawdzonej przez wiele lat, popartej wiedzą naukową gospodarki leśnej zapewniającej bezpieczną dostępność terenów leśnych dla obywateli i zabezpieczającej dostawę strategicznego surowca dla branży drzewnej;
- zapewnienia systemowych rozwiązań wypracowanych w rzetelnym dialogu społecznym nie tylko dla pracowników tej branży, ale także w celu poprawy dostępności świadczeń medycznych dla pacjentów;
- zagwarantowania niezwłocznej i realnej waloryzacji wynagrodzeń w sektorze finansów publicznych, opartej na faktycznych kosztach ponoszonych przez pracowników, a nie na oderwanych od rzeczywistości prognozach rządowych;
- przywrócenia realnego dialogu społecznego na poziomie krajowym, regionalnym, branżowym i zakładowym; zakończenia praktyki jednostronnego narzucania rozwią-

zań oraz przywrócenia rzeczywistej roli Rady Dialogu Społecznego;

- rozsądnego stymulowania rozwoju gospodarczego kraju poprzez m.in.: realne przywrócenie i przyspieszenie realizacji inwestycji strategicznych takich jak Centralny Port Komunikacyjny, elektrownie atomowe, rozbudowę sieci naftowych i gazowych, portu kontenerowego w Świnoujściu i żeglowności Odry. Takie działania wygenerują nowe miejsca pracy i pobudzą polski przemysł, co przełoży się na

zwiększenie zasobności państwa i jego obywateli;

- wstrzymania wdrażania ustaw i rozporządzeń uderzających w bezpieczeństwo ekonomiczne polskich pracowników i ich rodzin, w tym działań podnoszących koszty życia i pracy;
- realizacji szybkiej rozbudowy polskiej armii, z wykorzystaniem polskiego potencjału produkcyjnego oraz praktycznej realizacji kontraktów na jej uzbrojenie;
- ochrony polskiego rolnictwa przed skutkami zaakceptowanej przez rząd Donalda Tuska umowy UE–Mercosur oraz umowy UE–Ukraina;
- zabezpieczenie interesów polskich przedsiębiorstw i zapewnienie bezpieczeństwa kraju w kształtującej się obecnie sytuacji międzynarodowej zmierzającej do zakończenia wojny w Ukrainie;
- żądamy kompleksowej reformy finansowania i organizacji edukacji i nauki – zwiększenia nakładów do poziomu europejskiego. Domagamy się wstrzymania

chaotycznych, niekonsultowanych zmian podstaw programowych, likwidacji przedmiotów i arbitralnych modyfikacji podstaw, a także rezygnacji z ideologicznych rozwiązań, które obniżają jakość kształcenia i przeciążają nauczycieli.

Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność” wezwwała jednocześnie wszystkie organizacje związkowe do bezwzględnego włączenia się w akcje organizowane przez władze krajowe, regionalne i branżowe NSZZ „Solidarność”.

Dalsze działania

Związkowcy oświadczyli, że w przypadku ignorowania postulatów Związku podjęte zostaną zdecydowane, ogólnokrajowe, branżowe, regionalne i zakładowe działania protestacyjne.

Jednocześnie upoważnia Sztab Akcji Protestacyjnej do opracowania harmonogramu protestów i jego wdrożenia, jeśli rząd nadal będzie unikał rzeczywistego i konstruktywnego dialogu społecznego, a postulaty Związku pozostaną bez satysfakcjonujących rozwiązań.

Styczińskie posiedzenie sztabu protestacyjnego

250 osób do zwolnienia

8 stycznia br. spółka Carrefour Polska przekazała oficjalne zawiadomienie o planowanych zwolnieniach do organizacji zakładowej NSZZ „Solidarność” działającej w tej firmie.

Jak informują związkowcy, wynika z niego, że pracodawca zamierza zamknąć osiem sklepów na terenie Polski.

Redukcja zatrudnienia dotknie zarówno pracowników sklepów objętych likwidacją, jak i centralę firmy – poinformował Paweł Skowron, przewodniczący NSZZ „Solidarność” w Carrefour Polska.

Firma powinna w sposób odpowiedzialny społecznie podejść do obecnej sytuacji i uwzględnić interesy pracowników. Planowane

zwolnienia obejmą również osoby z wieloletnim stażem pracy, dla których ustawowe odprawy, na niezbyt wysokim poziomie, mogą okazać się niewystarczające w obliczu utraty zatrudnienia.

Dotychczas w trakcie rozmów zdarzało się, że po formalnym zakończeniu procesu negocjacji pracodawca informował o braku możliwości finansowych i wdrażał własne rozwiązania. Liczymy, że tym razem dialog społeczny przyniesie bardziej satysfakcjonujące i wspólnie uzgodnione efekty – mówi Paweł Skowron.

Przypomnijmy, że w ubiegłym roku firma również przeprowadziła proces redukcji zatrudnienia. Dodatkowo spółka analizuje obecnie

różne scenariusze rozwoju, w tym możliwość sprzedaży całej sieci w Polsce.

Jeden z wrocławskich sklepów Carroua

Carrefour

Działacze Solidarności w Carrefourze obawiają się, że kierownictwo tej sieci handlowej będzie kontynuować proces redukcji pracowniczych.

MR, TYSOL

Redagują:

Marcin Raczkowski (redaktor naczelny),
Paweł Chabiński, Janusz Wolniak

Adres:

53-661 Wrocław,
pl. Solidarności 1/3/5 I piętro, pok. 127
tel.: 601 163 204;
e-mail:
redakcja.wroc@solidarnosc.org.pl

Wydawca:

Region Dolny Śląsk NSZZ „Solidarność”

Druk:

POLSKA PRESS Sp. z o.o.
Oddział Poligrafia – Drukarnia Sosnowiec

Nakład: 5500 egz.

Numer zamknięto: 20.01.2026 r.

Redakcja zastrzega sobie prawo do redagowania i skracania tekstów.

strona internetowa Regionu Dolny Śląsk NSZZ „S”:
www.solidarnosc.wroc.pl

Działał wspólnie myślał indywidualnie

Był. Po raz kolejny o przyjacielu, którego znałem przez blisko 40 lat muszę myśleć i pisać „był”. Grzegorz Czyż z rocznika 1963 zmarł przed świętami Bożego Narodzenia 2025 r.

Wielokrotna wymiana podziemnej bibuły w latach 80. przeprowadzana w warunkach pełnej konspiracji przekształciła się w długoletnią znajomość, a potem przyjaźń z człowiekiem nieszablonywym.

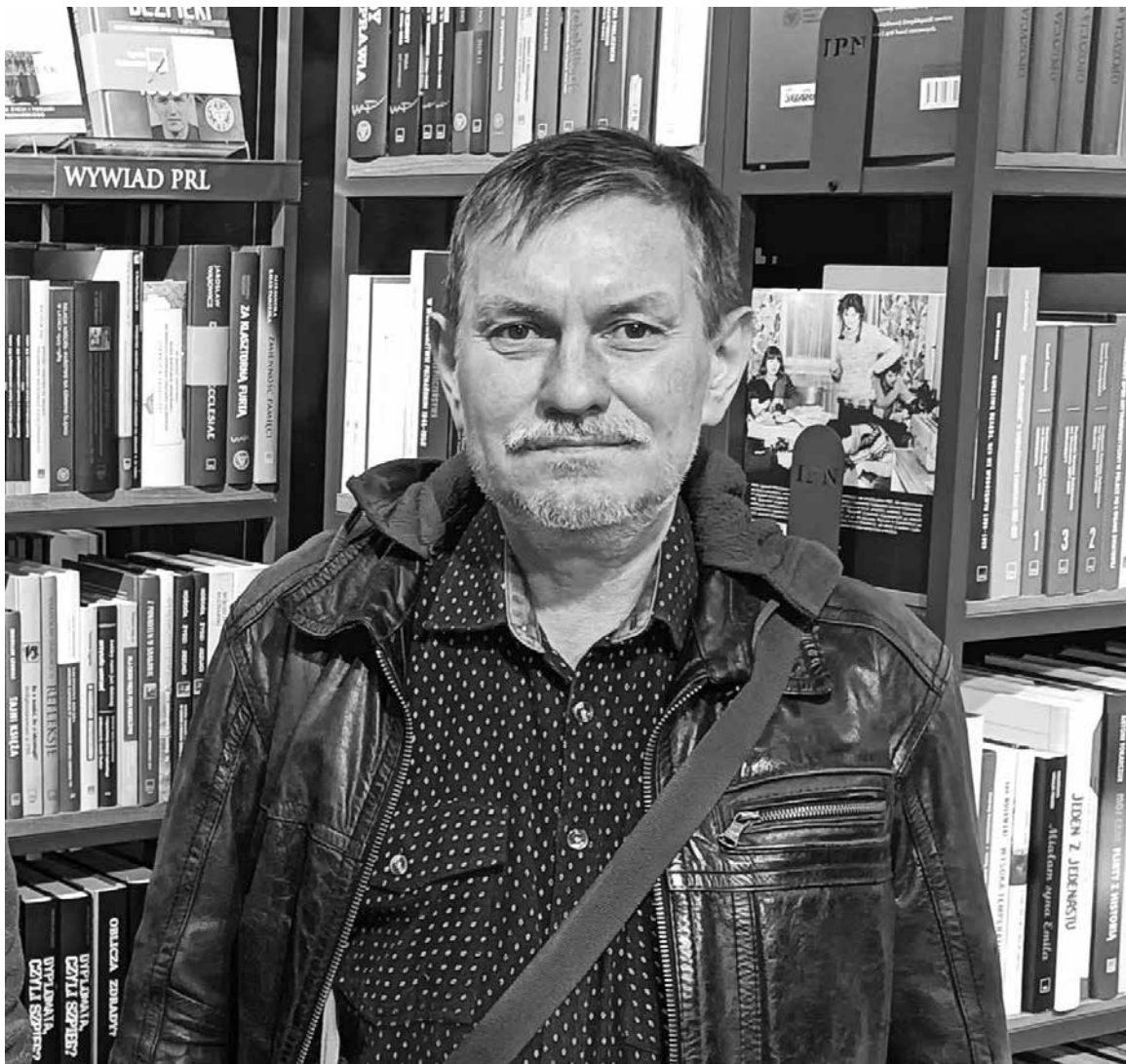
Po raz pierwszy został zatrzymany w wieku 16 lat. Wiosną 1979 roku miał w okolicach swojej szkoły napisać kredą na chodniku „17 września 1939– IV rozbiór Polski”. Dwóch funkcjonariuszy służby bezpieczeństwa z ławki szkolnej zabrało go na przesłuchanie. Przeszukano mieszkanie rodziców. Wobec nastolatka zastosowano także siłę fizyczną.

Później jako uczeń zawodówki, będąc na praktykach w zakładach ASPA, zapisał się do Solidarności, której przewodniczył jego stryj, a tato był jednym z członków. Po wprowadzeniu stanu wojennego załoga ASPY przeprowadziła dwudniowy strajk protestacyjny. Grzegorz był wśród strajkujących. Część komisji zakładowej była internowana, część nie uczestniczyła w proteście. Dlatego protest szybko wygasł, nie przekształcając się w żadną radykalniejszą formę działania.

Wkrótce w tym zakładzie powołano tajną komisję zakładową Solidarności. Zbierano składki, pomagano represjonowanym, kupiono powielacz, aby wydawać własną niezależną podziemną gazetę. Wspólnie szukano dobrego tytułu. Ktoś rzucił słowo „szeptanka”, ktoś powiedział może „Szept”? W ten sposób wybrano tytuł, w którym tematyka zakładowa mieszała się z polską polityką i historią.

Poprzez znajomość z Januszem Szewczykiem Grzegorz ze swoją ekipą rozpoczął drukowanie Tygodnika Wojennego, którego redakcja

pospolita. Gazeta nawiązująca do programu pierwszego zjazdu NSZZ „Solidarność” ukazywała się do 1989 roku.

Grzegorz Czyż

znajdowała się w Warszawie. Po pewnym czasie podjęto decyzję o zakończeniu druku TW. Część redakcji bazując na istniejących podziemnych kanałach kolportażu, powołała tytuł: Samorządna Rzecz-

Po rozmowach Okrągłego Stołu w Ośrodku Rozwoju Techniki Okręgowego Związku Spółdzielni Pracy Grzegorz założył komisję zakładową Solidarności. Z czasem współtworzył Sekcję Krajową NSZZ

„Solidarność” Spółdzielczości Pracy, która działała przy Komisji Krajowej w Gdańsku. Został członkiem Zarządu Regionu i sekretarzem dolnośląskiej Solidarności.

Po zakończeniu pracy związkowej skupił się na rozwoju spółdzielczości, szczególnie spółdzielczości

wadzał ustawowe lustracje w wielu wrocławskich spółdzielniach.

Ostatnie lata swego życia poświęcił na integrację podziemnego środowiska, z którym współpracował. Dzięki jego osobistej pracy, pamięci i zaangażowaniu w Centrum Historii Zajezdnia powstała wystawa: „Samorządna Rzeczpospolita – historia nieopowiedziana”. Przy tej okazji dotarł do kolporterów, drukarzy, do ludzi udostępniających mieszkania i współpracowników redakcji. Ponad 30 osób było na liście ludzi, którzy wiele ryzykując, tworzyli podziemny ruch wydawniczy kierowany przez Grzegorza Czyża i współpracowników.

Z jego inicjatywy we Wrocławiu powstał dolnośląski oddział Stowarzyszenia Wolnego Słowa. W ramach tej struktury pomagał działaczom opozycji antykomunistycznej. Wymyślił i wspierał projekt: „Internowani na przystanku”, w ramach którego od ponad trzech lat odbywają się comiesięczne spotkania z Dolnoślązakami internowanymi w stanie wojennym.

Grzegorz Czyż przez lata kierował różnymi zespołami. Ich wspólną częścią była Solidarność. Idea, która łączy ludzi podczas pracy zawodowej, przy działalności politycznej, a także w życiu rodzinnym.

Jak wspominał – nie wszystkie decyzje indywidualne przyniosły mu dobre owoce. Zmarł w wyniku ciężkiej choroby. Przyjaciele z różnych lat działalności odprowadzili go na miejsce wiecznego spoczynku. Sztandary Dolnośląskiej Solidarności, Dolnośląskiej oświaty, Stowarzyszenia Niezłomni pochyliły się nad jego grobem. Ojczyzna podziękowała mu kilkoma odznaczeniami, w tym Krzyżem Wolności i Solidarności.

TOMASZ BIAŁASZCZYK

Zmarł Kazimierz Pabian

Wdniu 5 stycznia 2026 roku zmarł Kazimierz Pabian.

W latach 1998–2002 pełnił funkcję przewodniczącego oddziału NSZZ „Solidarność” Powiatu Brzeskiego. Wieloletni przewodniczący Solidarności w Fabryce Silników Elektrycznych Besel w Brzegu.

Spółecznik – był m.in. działaczem Polskiego Związku Działkowców.

Postanowieniem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Lecha Kaczyńskiego w 2009 roku otrzymał Złoty Krzyż Zasługi za wprowadzanie ustroju demokratycznego w Polsce. Za działalność opozycyjną w latach 1981–1989 uhonorowano go również w 2018 r. odznaką Solidarności Niezłomni.

Msza Święta w intencji zmarłego Kazimierza Pabiana zostanie odprawiona w środę 4 lutego 2026 roku o godzinie 18 w Kościele Miłosierdzia Bożego w Brzegu przy ulicy księdza Makarskiego. Na wspólną modlitwę zaprasza rodzina zmarłego.

Odszedł Krzysztof Oćwieja

Zwielkim żalem zawiadamiamy, że 29 grudnia w wieku 80 lat, po długiej ciężkiej chorobie zmarł Krzysztof Oćwieja.

Krzysztof był od lat 80. bardzo zaangażowanym działaczem NSZZ „Solidarność” w strukturach oświatowych. Pełnił wiele zaszczytnych funkcji na szczeblu krajowym, regionalnym i zakładowym. Był przewodniczącym Komisji Międzyzakładowej NSZZ „Solidarność” Pracowników Oświaty i Wychowania Wrocław-Śródmieście.

Był działaczem opozycji antykomunistycznej, odznaczony Krzyżem Wolności i Solidarności.

Rodzinie i przyjaciółom zmarłego składamy szczerze kondolencje.

Ceremonia pogrzebowa odbyła się 5 stycznia br. na Cmentarzu Osobowickim we Wrocławiu.

Zasłużonego działacza żegnali przyjaciele z oświatowej Solidarności.

Cześć Jego Pamięci!

Koledze Andrzejowi Wolaninowi
szczerze wyrazy współczucia z powodu śmierci

OJCA

Składają przyjaciele z organizacji zakładowej Pracowników Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność” Wrocław-Centrum

W obronie godności pracowników

Początek roku w oświacie obfitował w pierwsze ważne zebrania i przygotowania do akcji protestacyjnej, którą Związek prowadzi w całym kraju.

Podczas styczniowego zebrania Rady Międzyregionalnej Sekcji Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność” Dolny Śląsk omówiono wydarzenia, które miały miejsce w ostatnim czasie (konferencję KSOiW, nowe regulacje MEN), plan pracy i terminarz zebrań na najbliższe półrocze oraz propozycje szkoleń.

wych, sposób wdrażania edukacji włączającej oraz ideologizacja treści nauczania.

Uczestnicy Ogólnopolskiego Forum Oświatowego, reprezentujący nauczycieli, dyrektorów szkół, ekspertów, rodziców, samorządowców, środowiska akademickie, związki zawodowe oraz organizacje społeczne, wyrazili jednoznaczny sprzeciw

wiedzy wybiórczej, nieskładającej się na obraz świata (tzw. kształcenie niepoznawcze) – jest to metoda właściwa dla przygotowania robotniczego, a nie kształcenia ogólnego; wprowadzenie do nauczania zasad społeczno-emocjonalnego uczenia się, co nie rozwija podstawowych funkcji intelektu – analizy, syntezy, myślenia przyczynowo-skutkowego, rozwiązywania

problemów złożonych; zastępowanie wychowania szkolnego rozumianego jako wszechstronny rozwój dziecka kształtowaniem jego postaw i przekonań w kierunku wyznaczonych odgórnie celów, opisanych jako profil absolwenta – metodę tę można uznać

za początek inżynierii społecznej; demobilizowanie uczniów do pracy szkolnej przez rezygnowanie z wymagań – z prac domowych, z oceniania (ograniczanie ocen wg skali, samoocena), jak też przez nałożenie na nauczyciela obowiązku dbania o tzw. uczniowski dobrostan; redukcje godzin i treści nauczania z historii, przedmiotów ścisłych, lektur z języka polskiego.

Kryzys zawodu nauczyciela

Forum w swoim stanowisku alarmuje, że polska szkoła doświadcza narastającego kryzysu kadrowego. Nierealistyczne wymagania, niskie i niestabilne wynagrodzenia, brak jasnych perspektyw rozwoju zawodowego, ograniczanie praw pracowniczych oraz publiczne podważanie autorytetu nauczycieli skutkują masowym odejściem z zawodu i brakiem chętnych do jego podjęcia.

Polska szkoła nie ostanie się bez nauczycieli. Przekaz wiedzy najlepiej przebiega w bezpośrednim kontakcie osobowym nauczyciela i ucznia. Nie dopuścimy, by lekcje w polskiej szkole polegały na oglądaniu nagranych zajęć, jak ma to już miejsce w niektórych krajach.

Deklarowane przez rząd działania nie rozwiązują problemu systemowo. Bez urealnienia wymagań stawianych nauczycielom, cofnięcia decyzji MEN godzących w ich prawa zagwarantowane w Karcie Nauczyciela, m.in. dotyczące autonomii w zakresie doboru metod nauczania, w tym zadawania i oce-

niania prac domowych, bez zdjęcia z kadry oświatowej ciężarów biurokracji, a przede wszystkim bez zdecydowanych decyzji w sprawach płacowych, nie jest możliwe odbudowanie prestiżu zawodu nauczyciela ani zapewnienie stabilności funkcjonowania szkół.

Forum sprzeciwia się też ograniczaniu ochrony przedemerytalnej nauczycieli, represyjnemu systemowi odpowiedzialności zawodowej oraz naruszaniu godności pracowników oświaty. Stanowczo sprzeciwiamy się również działaniom naruszającym konstytucyjne prawa rodziców do wychowania dzieci zgodnie z własnymi przekonaniami przejawiającymi się w ograniczaniu zatrudnienia katechetów oraz deprecjonowaniu wychowawczej roli lekcji religii.

Kwestie wynagrodzeń nauczycieli

Forum zdecydowanie popiera postulat Krajowej Sekcji Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność” systemowego powiązania wynagrodzeń zasadniczych nauczycieli z przeciętnym wynagrodzeniem

nych. Tymczasem wdrażany model edukacji włączającej: obarcza odpowiedzialnością za pracę z uczniami o złożonych problemach rozwojowych i wychowawczych nauczycieli przedmiotowych; ogranicza realne wsparcie dla uczniów wymagających specjalistycznej terapii, którzy zamiast profesjonalnej pomocy w szkołach specjalnych otrzymują jej pozór; prowadzi do obniżenia poziomu nauczania dla wszystkich uczniów, poprzez konieczność dostosowywania tempa i zakresu pracy do skrajnie zróżnicowanych potrzeb; wymusza wdrożenie narzędzi stosowanych w szkolnictwie specjalnym; destabilizuje pracę wielu klas i szkół – nierzadko stwarza fizyczne zagrożenie dla uczniów, obciąża psychicznie nauczycieli, generuje konflikty i powoduje frustrację rodziców.

Edukacja włączająca szafująca hasłami „równości” i „dostępności” jest narzędziem systemowej degradacji szkolnictwa oraz narzędziem utopijnej wizji społecznej. Zgromadzeni na Forum domagali się wstrzymania realizacji programu edukacji włączającej i przywrócenia rodzicom oraz uczniom realnego wyboru form

Podczas obrad Rady MSOIW NSZZ „Solidarność” Dolny Śląsk

Rada objęła swoim patronatem koncert Ludwika Lehmana w Piwnicy Artystycznej „Pod Sowami”. Działacz Solidarności z Głogowa jest tłumaczem i wykonawcą m.in. piosenek Boba Dylana i Leonarda Cohena.

Inną inicjatywą jest też propozycja, którą skierował do członków Związku Artur Tomala z Chojnic, zachęcając do udziału w Wiosennym Rajdzie Dolnośląskiej Solidarności zaplanowanym na 11-13 kwietnia.

Rada dyskutowała też o niepokojącym zjawisku mobbingu nauczycieli oraz znaczeniu promocji działań związkowych.

Stanowisko Ogólnopolskiego Forum Oświatowego

Przewodnicząca sekcji Danuta Utrata omówiła też stanowisko Ogólnopolskiego Forum Oświatowego. W pracach tego gremium uczestniczą przedstawiciele Krajowej Sekcji Oświaty na czele z przewodniczącym Waldemarem Jakubowskim.

Zebrani na konferencji uznali, że polska szkoła znalazła się w stanie głębokiego kryzysu. Obecna polityka oświatowa państwa, prowadzona bez rzeczywistego dialogu społecznego, wbrew doświadczeniu nauczycieli i ekspertów, pozbawiona rzetelnych badań i analiz skutków, zmierza ku destabilizacji systemu edukacji, degradacji zawodu nauczyciela i systemowemu obniżaniu jakości kształcenia i wychowania. Szczególny niepokój budzi projektowana formuła podstaw programo-

wobec obecnego kierunku zmian w polskiej oświacie i domagają się ich zatrzymania.

Polski system edukacji znajduje się dziś na granicy wydolności organizacyjnej i kadrowej. Panuje chaos legislacyjny, niestabilność prawa oświatowego i rozbudowana ponad miarę biurokracja. Brak chętnych młodych ludzi do zawodu nauczyciela oraz permanentne organizacyjne i programowe zmiany prowadzą do dezorganizacji pracy szkół, wypalenia zawodowego nauczycieli i narastającego poczucia niepewności wśród nauczycieli, uczniów i rodziców – napisali uczestnicy konferencji.

Zmiany programowe, wdrażane z bezwzględnością m.in. według wytycznych Rady Unii Europejskiej z 2018 r. oraz Szczytu Transformacji Edukacji ONZ w Nowym Jorku z 2022 r., pomijają oceny praktyków i ekspertów. Nie mają umocowania ani w polskich, ani w zagranicznych badaniach. Pozbawione są analiz skutków społecznych, wychowawczych i cywilizacyjnych. Wyposażone są natomiast w moc destrukcyjną wobec wszystkiego, co polską szkołę stanowi.

Uczestnicy Forum sprzeciwili się już wprowadzonym oraz projektowanym zmianom, których niszczące skutki można obserwować w innych krajach. Do zmian tych należą w szczególności: oparcie systemu kształcenia ogólnego na metodzie „kształcenia przez działanie”, która umożliwia jedynie uzyskiwanie

Przewodniczący KSOiW Waldemar Jakubowski na Forum Oświatowym

w sektorze przedsiębiorstw, tak aby od 2027 roku wynosiły one: 100% – nauczyciel początkujący, 125% – nauczyciel mianowany, 150% – nauczyciel dyplomowany.

Destrukcyjna rola edukacji włączającej

Uczestnicy Ogólnopolskiego Forum Oświatowego wyrazili też stanowczy sprzeciw wobec dalszego wdrażania tzw. edukacji włączającej, która w obecnej formule ma charakter ideologicznego projektu, błędnego i przeciwnego.

Realna pomoc uczniom ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi wymaga specjalistycznej kadry, odpowiednich warunków organizacyj-

kształcenia przez zwiększenie dostępności kształcenia specjalnego i integracyjnego.

Apel końcowy

Forum, jako społeczna i związkowa inicjatywa, w swoim końcowym apelu zwraca się do polskich polityków z apelem o najwyższą aktywność w obronie narodowego charakteru polskiej szkoły, o natychmiastowe wstrzymanie transformacji edukacji i pilne podjęcie głębokich systemowych działań naprawczych w oświacie ponad politycznymi podziałami. Edukacja, jak wiele razy w historii Rzeczypospolitej, powinna stać się polską racją stanu.

OPRACOWAŁ JW

Wolność nie jest dana raz na zawsze

Dolnośląska Solidarność, w czasie stanu wojennego była jednym z najsilniejszych ośrodków oporu przeciw komunistycznej dyktaturze. W grudniu ub.r. we Wrocławiu jak i w innych miastach naszego regionu upamiętniono ofiary 13 grudnia.

Odnaczeni medalem Niezłomni

Niezłomni

Podczas gali odznaczenia Niezłomni we wrocławskim Centrum Historii Zajezdnia nie zabrakło podniosłych i wzruszających chwil. Grupa ponad 40 odważnych ludzi otrzymała to odznaczenie jako wyraz wdzięczności za swoją postawę w czasie stanu wojennego. Wręczono również medale 45-lecia Solidarności. Otrzy-

mali je: Przemysław Bogusławski, Piotr Krzekotowski, Cezary Kucfir i prof. Włodzimierz Suleja.

Przewodniczący ZR Kazimierz Kimso wraz z wiceprzewodniczącym Piotrem Majchrakiem złożyli kwiaty pod tablicą upamiętniającą Piotra Bednarza – wybitnego działacza Solidarności.

W okolicznościowym przemówieniu przewodniczący dolnośląskiej Solidarności Kazimierz Kimso

podkreślił, że sprawcy stanu wojennego odpowiedzialni za udokumentowaną śmierć około 100 osób, nie ponieśli żadnej odpowiedzialności.

Kampus Politechniki

12 grudnia przedstawiciele władz państwowych, samorządowych, instytucji oraz związkowcy zgromadzili się w Politechnice Wrocławskiej przed tablicami upamiętniającymi znaczące dla „Solidarności” w Politechnice Wrocławskiej postaci – Tadeusza Huskowskiego i Tadeusza Kosteckiego. Tam były przewodniczący Solidarności w Politechnice Wrocławskiej Tomasz Wójcik przypomniał ich bohaterskie życiorysy.

Kulminacyjnym punktem uroczystości we Wrocławiu było złożenie kwiatów pod Pomnikiem współtwórców, obrońców i bohaterów Solidarności przy Politechnice Wrocławskiej.

Przewodniczący Kazimierz Kimso przypomniał mroczne czasy stanu wojennego i zwrócił się z apelem do młodzieży. – Ważne jest, byśmy pamiętali, co stało się po 13 grudnia 1981 roku, kiedy komunistyczna władza wypowiedziała wojnę całemu narodowi, zatrzymując nas w marszu ku wolności. Wtedy wielu ludzi zostało zamordowanych, do tej pory nie znamy ich liczby. Tamta władza od samego początku przygotowywała się do stłumienia wolności – przypomniał Kimso.

Dolny Śląsk

Ofiary stanu wojennego upamiętnili m.in. Solidarność Ziemi

Laureaci XIX Przeglądu Twórczości Zakazanej w PRL

Przedstawiciele świdnickiej Solidarności upamiętnili ofiary stanu wojennego

Uroczystości w Jelczu-Laskowicach

Oławskiej oraz Stowarzyszenie Patriotyczne Jednostka Sokółów.

W sali kameralnej Miejsko-Gminnego Centrum Kultury w Jelczu-Laskowicach odbyła się lekcja historii dla uczniów szkół PSP nr. 3 im. Bolesława Prusa w Jelczu-Laskowicach oraz PSP Minkowice Oławskie im. Jana Brzechwy.

Lekcje prowadził Marek Gadowicz z Oddziałowego Biura Edukacji Narodowej IPN we Wrocławiu.

W Sanktuarium Matki Boskiej Pocieszenia w Oławie odprawiona została Msza Święta w intencji Ofiar stanu wojennego. Po mszy poczet sztandarowy oraz zebrani goście spotkali się pod Pomnikiem Męczenników. Został odśpiewany hymn państwowy.

Również w Górze pamiętano o 44. rocznicy wprowadzenia stanu wojennego w Polsce. Internowani w 1981 r. oraz członkowie Rady Oddziału Regionu Dolny Śląsk NSZZ „Solidarność” złożyli kwiaty przed Pomnikiem Wdzięczności na Placu Bolesława Chrobrego w hołdzie ofiarom stanu wojennego.

Ponadto upamiętniono ofiary stanu wojennego m.in. w Strzelinie, Świdnicy, Wałbrzychu, Oleśnicy i Trzebnicy.

Twórczość zakazana

W Centrum Historii Zajezdnia odbył się XIX Przegląd Twórczości Zakazanej w PRL. Festiwal zorganizowano pod patronatem Regionu NSZZ „Solidarność” Dolny Śląsk.

W szranki podczas konkursu stanęła młodzież z klas VII–VIII oraz szkół ponadpodstawowych.

Nagrodę Grand Prix otrzymała Nicola Pietrzykowska z IV LO z Wrocławia. Młoda artystka zaśpiewała piękną pieśń „Ojczyzno ma”.

AWF

Wczesnym popołudniem 13 grudnia przed wejściem do budynku wrocławskiej Akademii Wychowania Fizycznego odsłonięta została tablica upamiętniająca powstanie Solidarności i Niezależnego Zrzeszenia Studentów na tej uczelni.

cd. na str. 14 ►

Kazimierz Kimso i Grzegorz Makul składają kwiaty pod pomnikiem bohaterów Solidarności

Uroczystość przed Dozamelem

Tablica odsłonięta została 13 grudnia 2025 r.

SPEKTAKLE

5.02.2026, g. 19:00

6.02.2026, g. 19:00

7.02.2026, g. 16:00

7.02.2026, g. 19:00

8.02.2026, g. 19:00

Scena
na Świebodzkim

www.teatrpolski.wroc.pl

Dla członków związku „SOLIDARNOŚĆ” oraz ich rodzin 30% zniżki na bilety na wszystkie spektakle Teatru Polskiego we Wrocławiu. Zakupu można dokonać w kasie Teatru za okazaniem aktualnej legitymacji. Pełny repertuar na stronie WWW.TEATRPOLSKI.WROC.PL

Zielona padgatownka

Jest takie angielskie określenie „brain washing”, oznaczające pranie mózgu, choć osobiście wolę rosyjskie słowo „padgatownka”. Bynajmniej nie dlatego, że wychowałem się w PRL-u, gdzie w szkołach uczono rosyjskiego (jakoś nie tęsknię), lecz z powodu żmijowatej chytrkości słowa „padgatownka”. Ono się skrada, zachodzi nas od tyłu, uśmiecha się do nas zza krzaka, mrugając fałszywie okiem. Jest lepsze, celniejsze – przyznajcie sami. Albo nie! Nie przyznawajcie, bo zaraz was nazwą ruską onucą i posądzą o kremlizm-putinizm.

Tak się bowiem dziś w Polsce wszystko posegregowało, że nawet gdy zjadasz ruskie pierogi, możesz być posądzony o ruskie sympatie. Pierogi powinny być dziś w Polsce nadziewane wyłącznie unijnymi gwiazdkami i podawane ze skwarkami smażonymi na kuchence zasilanej OZE, najlepiej z niemieckiej fotowoltaiki lub wiatraków. Takie „Pierogi Ursuli” – ulubione danie polskiego ćwierćinteligenta, zaraz po „Pizzy z Jagodna”. A jak ci nie smakują, toś ruska onuca

i pachol Moskwy. Ale wróćmy do „padgatownki”.

Dużo jeżdżę po Polsce samochodem i zauważyłem, że od pewnego czasu wiele wiadomości radiowych, podawanych zwłaszcza przez stacje publiczne, kończy się regularnie stałym zestawem. Jest to informacja o tym, jaki jest stan powietrza w różnych regionach Polski oraz ile wynosi udział energii odnawialnej w tak zwanym ogólnym miksie energetycznym kraju. Lektorzy newsów podają te dane z taką powagą, jakby im ktoś trzymał przy głowie rewolwer. Tymczasem kogo tak naprawdę obchodzi ten cały mikś energetyczny? To tak, jakby informować Polaków o tym, ile szyszek spadło ostatniej nocy w polskich lasach lub jaka była oglądalność seriali na Netflixie minionego wieczoru.

I to jest właśnie ta „padgatownka”. To jest ten rosół z gotowanej powoli żaby. Bo w połączeniu z doniesieniami o stanie powietrza, które bywają na ogół ponure (nie może być inaczej, skoro w Polsce czujniki smogu montuje się w nadmiarze i nawet

przy autostradach), ma to wbić w głowę przeciętnego Polaka przeświadczenie o tym, że od-dycha on zajązajem, a jedynym na to lekarstwem jest Zielony Ład. I niestety – wbija. Wbija i ubija. Bo zauważcie na przykład, jak często w sieciowych dyskusjach o jakości powietrza pojawia się niedorzeczny argument mieszczuchów, że na wsiach ludzie palą oponami i meblami. Tak, jakby przeciętna wiejska rodzina co weekend jeździła do Ikei, by wydać pieniądze na nową meblościankę, którą po tygodniu wrzuca do pieca. Albo jakby w co drugiej zagrodzie mieścił się zakład oponiarski. Niedorzeczne, ale i dzielące społecznie. Na świadomą elitę i szkodliwą hołotę. A ponieważ nikt nie chce być ciemniakiem, to prędzej czy później, choćby dla świętego spokoju, zgodzi się na każdy absurd, jaki zaserwuje mu ekologiczna sekta.

Jak jeszcze przekonywać lud do zielonej utopii? Trzeba uparcie nazywać wszystko anomalią. Każdy mocniejszy wicherek czy wystąpienie strumyka z brzegów. Każdy

Felieton

Autor jest reportażystą, felietonistą, powieściopisarzem.

większy upał. A nawet skromne opady śniegu w grudniu albo zamrznięty staw w parku. Anomalia, anomalia, anomalia... Bo dzięki temu słowu łatwiej dobierzemy się do podświadomości słuchacza. Anomalia ma być dowodem na globalne ocieplenie, z którym jak należy walczyć, Jasiu? Za pomocą Zielonego Ładu, proszę pani! Brawo, Jasiu! Odpowiedz na szóstkę, możesz opuścić rękę. Taka była logika wyводу, jaki niedawno usłyszałem w dzisiejszej porannej rozmowie Radia Tok FM z wice-ministrem Joanną Muchą z Polski 2050. Rozumiecie to? Śnieg w grudniu anomalia! Minus osiem dowodem na ocieplenie! A dziennikarka słuchała tego jak pielgrzym kazania na Jasnej Górze.

Bul, bul, bul... Rosół z żaby prawie już gotowy.

ZBIGNIEW GÓRNIAK

1,5%

APELUJEMY DO PODATNIKÓW

Przekazcie 1,5% ze swojego należnego podatku za 2025 r. na jedną z inicjatyw naszego Regionu.

Stowarzyszenie Charytatywne im. Kazimierza Michalczyka powołane przez Zarząd Regionu NSZZ „Solidarność” Dolny Śląsk. Pomaga naszym związkowcom i członkom ich rodzin znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej i życiowej. Nr w KRS: 0000244836

Region Dolny Śląsk powołał w 2002 roku Dolnośląskie **Stowarzyszenie Kultury Zdrowotnej i Sportu NSZZ „Solidarność”**, które jest organizatorem wielu imprez sportowych integrujących członków naszego Związku (m.in. Bieg Solidarności, turnieje piłkarskie, rajdy).

Nr w KRS: 0000027102

Zniżki z legitymacją NSZZ „Solidarność”

**Centrum Historii
Zajezdnia
we Wrocławiu**

**Dla członków NSZZ „Solidarność”
50% zniżki na zwiedzanie ekspozycji Centrum
Historii Zajezdnia we Wrocławiu.
Zakup biletu można dokonać w kasie
CH Zajezdnia za okazaniem elektronicznej
legitymacji NSZZ „Solidarność”.**

**Teatr Polski
we Wrocławiu**

**Dla członków NSZZ „Solidarność” (oraz ich rodzin)
30% zniżki na bilety na wszystkie spektakle
Teatru Polskiego we Wrocławiu.
Zakup można dokonać w kasie Teatru za okaza-
niem elektronicznej legitymacji NSZZ „Solidarność”.**

**Jako członek „Solidarności”
z elektroniczną legitymacją
możesz liczyć na 10% zniżki
na ubezpieczenia w PZU w ra-
mach programu Klub PZU Po-
moc dla NSZZ „Solidarność”.**

**Członkowie „S” muszą udać się
z elektroniczną legitymacją
NSZZ „Solidarność”
na jedną z dedykowanych
stacji paliw ORLEN
by odebrać Kartę Rabatową.**

**Pekao S.A. przygotowało ciekawą ofertę
dotyczącą swoich usług, zarówno dla
poszczególnych członków, jak i organi-
zacji związkowych, na przykład:**
– prowadzenie rachunku płatniczego,
– obsługa karty debetowej,
– wypłaty z obcych bankomatów przez
24 miesiące od daty zawarcia umowy
o kartę.

Rabaty na stacjach MOL

Specjalna oferta skierowana jest do wszystkich członków NSZZ Solidarność posiadających aktywną elektroniczną legitymację związkową.

Podstawowym przedmiotem współpracy są rabaty na paliwa (PB, ON i LPG) oraz usługi myjni automatycznej. Szczegółowe informacje o wysokości rabatów będą dostępne po zalogowaniu do aplikacji. Stopniowo w aplikacji będą się również pojawiać atrakcyjne rabaty na produkty sklepowe oraz gastronomiczne.

Należy zainstalować aplikację **MOL MOVE** i utworzyć w niej konto. Następnie należy odwiedzić stronę www.benefit.org.pl i tam wprowadzić numer legitymacji związkowej i numer karty MOL MOVE (znajdziesz go w aplikacji pod kodem kreskowym po kliknięciu w „karta”). Na koniec należy kliknąć w „Zarejestruj i odbierz nagrody”.

BENEFITY DLA ZWIĄZKOWCÓW

Na stronie Komisji Krajowej można zapoznać się z bogatą ofertą benefitów w regionach NSZZ „Solidarność” dla Członków Związku, które przysługują za okazaniem legitymacji członkowskiej.

www.solidarnosc.org.pl/benefity-dla-czlonkow-zwiazku

Region Dolny Śląsk
NSZZ "Solidarność"

oraz

Międzyzakładowa Organizacja Związkowa
NSZZ "Solidarność" PKP S.A.

zapraszają na

Drugi
Bal Dobroczynny
13 lutego 2026 r.
20:00

Restauracja Letnia
Wrocławskiego Ogrodu Zoologicznego
ul. Z. Wróblewskiego 1-5

Cena biletu para: **600 zł**
osoba: **300 zł**

wpłaty należy dokonać do dnia **02.02.2026r.**

MOZ NSZZ "Solidarność" PKP S.A.

76 2490 0005 0000 4500 5778 4820

z dopiskiem: **"Bal Dobroczynny w dn. 13.02.2026"**

Zgłoszeń prosimy dokonywać pod nr telefonu:

(71) 781 01 50 lub **601 803 651**

Nawiązanie z nauczycielem stosunku pracy

Z dniem 1 września 2022 r. weszły w życie zmiany do art. 10 Karty Nauczyciela (zwanej dalej KN), a od roku szkolnego 2025/2026 zostały wprowadzone kolejne zmiany w pragmatyce służbowej nauczycieli również obejmujące ww. przepis. Art. 10 KN, który określa podstawy nawiązania z nauczycielem stosunku pracy. Przewidziane są dwie formy nawiązania stosunku pracy z nauczycielem. Są nimi umowa o pracę i mianowanie. Wskazać należy, iż rodzaj formy stosunku pracy zdeterminowany jest stopniem awansu zawodowego nauczyciela.

Na podstawie umowy o pracę na czas określony – na 1 rok szkolny nawiązuje się stosunek pracy z nauczycielem początkującym, który posiada wymagane kwalifikacje, a w przypadku nawiązania stosunku pracy w trakcie roku szkolnego – na okres do końca roku szkolnego, w trakcie którego nawiązano stosunek pracy. W szczególnych przypadkach uzasadnionych potrzebami szkoły z nauczycielem początkującym, który posiada wymagane kwalifikacje, a nie posiada przygotowania pedagogicznego, dyrektor może nawiązać stosunek pracy na podstawie umowy o pracę na czas określony na jeden rok szkolny, pod warunkiem że nauczyciel zobowiąże się do uzyskania przygotowania pedagogicznego w trakcie pierwszego roku pracy w szkole. W przypadku gdy nauczyciel w ciągu pierwszego roku pracy w szkole nie uzyska przygotowania pedagogicznego z przyczyn od niego niezależnych, z nauczycielem może być zawarta umowa o pracę na kolejny jeden rok szkolny. W przypadku gdy nauczyciel nie uzyska przygotowania pedagogicznego w ciągu drugiego roku pracy w szkole, z nauczycielem nie zawiera się umowy o pracę na kolejny rok szkolny.

Nauczyciel może być zatrudniony na podstawie umowy o pracę na czas określony na jeden rok szkolny, również wówczas, gdy posiada wymagane kwalifikacje oraz przepracował co najmniej 11 miesięcy w szkole, ale nie posiada co najmniej dobrej oceny pracy albo w ciągu 6 lat od rozpoczęcia odbywania przygotowania do zawodu nauczyciela nie uzyskał stopnia nauczyciela mianowanego.

Stosunek pracy z nauczycielem początkującym, który posiada wymagane kwalifikacje, przepracował

co najmniej 11 miesięcy w szkole oraz posiada co najmniej dobrą ocenę pracy – dyrektor nawiązuje na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony począwszy od następnego roku szkolnego. W takiej sytuacji umowę o pracę na czas nieokreślony nawiązuje się od roku szkolnego następującego po roku szkolnym, w którym nauczyciel spełnił powyższe wymagania.

Stosunek pracy na podstawie mianowania co do zasady nawiązywany jest z nauczycielem, który posiada stopień awansu zawodo-

warunki do zatrudnienia nauczyciela mianowanego w pełnym wymiarze zajęć, żadna ze stron stosunku pracy nie jest uprawniona do dowolnego ograniczenia wymiaru zatrudnienia bez zmiany podstawy nawiązania stosunku pracy. Nauczyciele i dyrektor szkoły, jeśli zdecydują się na ograniczenie wymiaru zatrudnienia, powinni zmodyfikować podstawę zatrudnienia z mianowania na umowę o pracę. Okres zatrudnienia na podstawie umowy o pracę na czas określony zawartej w przypadku zaistnienia potrzeby wynikającej z or-

niespełniania warunków, o których mowa w art. 10 ust. 5 pkt 1 (brak obywatelstwa polskiego) i 6 (brak możliwości zatrudnienia w pełnym wymiarze) – w stosunek pracy na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony.

Ponownego podkreślenia wymaga, że nie nawiązuje się umowy o pracę na czas nieokreślony ani mianowania w sytuacji:

1) zawarcia umowy o pracę terminowej w celu zastępstwa nieobecnego nauczyciela, jeżeli ich zawarcie w danym przypadku służy zaspoko-

państwa członkowskiego Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym);

2) ma pełną zdolność do czynności prawnych i korzysta z praw publicznych;

3) nie toczy się przeciwko niemu postępowanie karne w sprawie o umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub postępowanie dyscyplinarne;

4) nie był skazany prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe;

5) nie był prawomocnie ukarany karą dyscyplinarną, o której mowa w art. 76 ust. 1 pkt 3 (zwolnienie z pracy z zakazem przyjmowania ukaranego do pracy w zawodzie nauczyciela w okresie 3 lat od ukarania) w okresie 3 lat przed nawiązaniem stosunku pracy albo karą dyscyplinarną, o której mowa w art. 76 ust. 1 pkt 4 (wydalenie z zawodu nauczyciela);

6) posiada kwalifikacje wymagane do zajmowania danego stanowiska;

7) istnieją warunki do zatrudnienia nauczyciela w szkole w pełnym wymiarze zajęć na czas nieokreślony.

Przesłanka dotycząca zdolności do czynności prawnych wynika z kodeksu cywilnego. Artykuł 11 k.c. stanowi, że pełną zdolność do czynności prawnych posiadają osoby pełnoletnie. Osobą pełnoletnią na podstawie art. 10 k.c. jest osoba, która ukończyła osiemnaście lat, a także osoba, która zawarła małżeństwo. Unieważnienie małżeństwa nie powoduje utraty pełnoletności. Pełną zdolność do czynności prawnych tracą osoby ubezwłasnowolnione całkowicie oraz częściowo.

Pozbawienie praw publicznych następuje wskutek zastosowania środka karnego w sytuacji skazania za popełnienie czynu karalnego. Sąd może orzec powyższy środek karny w razie skazania na karę pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 3 za przestępstwo popełnione w wyniku motywacji zasługującej na szczególne potępienie oraz za przestępstwa określone w przepisach kodeksu karnego. Pozbawienie praw publicznych obejmuje utratę czynnego i biernego prawa wyborczego do organu władzy pu-

Nawiązanie odpowiedniego stosunku pracy z nauczycielem początkującym jest bardzo ważne

wego nauczyciela mianowanego i dyplomowanego w sytuacji zatrudnienia w pełnym wymiarze zajęć, a wyjątkowo w niepełnym wymiarze zajęć (przy ziszczeniu się przesłanki z art. 22 ust. 2 Karty Nauczyciela). Dodatkowo muszą zostać spełnione także inne przesłanki o czym niżej.

Istnieje również możliwość nawiązania z nauczycielem, który posiada stopień awansu zawodowego nauczyciela mianowanego i dyplomowanego, umowy o pracę na czas nieokreślony w przypadku zatrudnienia go w wymiarze niższym niż pełny wymiar (wtedy bez istnienia przesłanek, o których mowa w art. 22 ust. 2 KN). Natomiast z nauczycielem, o którym mowa w zdaniu poprzednim, wyjątkowo dopuszcza się zatrudnienie na podstawie umowy o pracę na czas określony, tylko gdy zachodzi potrzeba zastępstwa nieobecnego nauczyciela lub potrzeba wynikająca z organizacji nauczania. Wyjątek ten należy wyklądać ściśle. Gdy istnieją

organizacji nauczania, a także łączny okres zatrudnienia na podstawie tych umów między tymi samymi stronami stosunku pracy nie może przekraczać 36 miesięcy. Do okresu zatrudnienia wlicza się umowy o pracę na czas określony zawarte na następujące po sobie okresy, o ile przerwa między rozwiązaniem poprzedniej a nawiązaniem kolejnej umowy o pracę nie przekroczyła 3 miesięcy. Jeżeli okres zatrudnienia na podstawie umów o pracę na czas określony przekracza okres 36 miesięcy, z dniem następującym po upływie tego okresu stosunek pracy przekształca się:

1) w przypadku nauczyciela, który posiada wymagane kwalifikacje, przepracował co najmniej 11 miesięcy w szkole oraz posiada co najmniej dobrą ocenę pracy, w stosunek pracy na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony;

2) w przypadku nauczyciela mianowanego i nauczyciela dyplomowanego w stosunek pracy na podstawie mianowania, a w przypadku

kojeniu rzeczywistego okresowego zapotrzebowania i jest niezbędne w tym zakresie w świetle wszystkich okoliczności zawarcia umowy;

2) z nauczycielem nieposiadającym kwalifikacji wymaganych do zajmowania danego stanowiska,

3) z nauczycielem, o którym mowa w ust. 10a; z (z nauczycielem w niesamorządowych publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach), umowę o pracę nawiązuje się zgodnie z kodeksem pracy, więc tu możliwa jest umowa pracę na czas określony, jak i nieokreślony;

4) w przypadku przedłużenia terminowej umowy o pracę do dnia porodu, zgodnie z art. 177 § 3 k.p.

Wskazać również należy, że na podstawie mianowania należy zatrudnić nauczyciela, który posiada stopień nauczyciela mianowanego lub dyplomowanego, pod warunkiem że spełnia łącznie następujące przesłanki:

1) posiada obywatelstwo polskie (wymóg ten nie dotyczy obywateli

blicznej, organu samorządu zawodowego lub gospodarczego, utratę prawa do udziału w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości oraz do pełnienia funkcji w organach i instytucjach państwowych i samorządu terytorialnego lub zawodowego, jak również utratę posiadanego stopnia wojskowego i powrót do stopnia szeregowego. Pozbawienie praw publicznych obejmuje ponadto utratę orderów, odznaczeń i tytułów honorowych oraz utratę zdolności do ich uzyskania w okresie trwania pozbawienia praw. Pozbawienie praw publicznych orzeka się w od roku do lat 10. Pozbawienie praw publicznych obowiązuje od uprawomocnienia się orzeczenia.

Potwierdzenie spełnienia przesłanki nieskazania prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe, następuje poprzez potwierdzenie informacji z Krajowego Rejestru Karnego, że nauczyciel nie był karany za przestępstwo popełnione umyślnie. Aby uzyskać przedmiotową informację, nauczyciel powinien skierować pytanie do Biura Informacyjnego Krajowego Rejestru Karnego lub punktów informacyjnych znajdujących się przy niektórych sądach powszechnych. Kwestia ta została

uregulowana w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z 7.07.2015 r. w sprawie udzielania informacji o osobach oraz o podmiotach zbiorowych na podstawie danych zgromadzonych w Krajowym Rejestrze Karnym. Wysokość opłat reguluje rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 18.06.2014 r. w sprawie opłat za wydanie informacji z Krajowego Rejestru. Koszt uzyskania przedmiotowej informacji w wersji papierowej wynosi 30 zł, a w wersji elektronicznej 20 zł. Istotne jest, że nie muszą przedstawiać informacji z KRK nauczyciele, którzy nawiązują stosunek pracy w tej samej szkole w ciągu 3 miesięcy od dnia rozwiązania albo wygaśnięcia na podstawie art. 20 ust. 5c KN (tj. wskutek upływu sześciomiesięcznego okresu pozostawania w stanie nieczynnym).

Wymogi posiadania kwalifikacji regulują odpowiednie rozporządzenia, m.in. z dnia 14 września 2023 w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli.

Stosunek pracy nawiązany z nauczycielem mianowanym na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony przekształca się w stosunek pracy na podstawie mianowania z pierwszym dniem miesiąca

kalendarzowego następującego po miesiącu, w którym zostały spełnione warunki do zatrudnienia tego nauczyciela na podstawie mianowania. Podobnie jest z nauczycielami, którzy uzyskali stopień nauczyciela mianowanego i spełniają wszystkie warunki określone w art. 10 ust. 5 KN. Stosunek pracy nawiązany na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony przekształca się w stosunek pracy na podstawie mianowania. Przekształcenie podstawy prawnej stosunku pracy powinien potwierdzić na piśmie dyrektor szkoły.

W niesamorządowych publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach nauczycieli zatrudnia się na podstawie umowy o pracę, zgodnie z kodeksem pracy, czyli na podstawie umowy o pracę na czas określony lub nieokreślony.

Na uwagę zasługuje, że nawiązanie stosunku pracy przez mianowanie gwarantuje dużą stabilność i wzmoczoną ochronę zatrudnienia. W takim przypadku nie można wypowiedzieć warunków pracy i płacy, a rozwiązanie stosunku pracy może nastąpić tylko w wyjątkowych przypadkach określonych w ustawie.

RADCA PRAWNY
EDYTA SMOLARCZYK-LIGĘZA

Nierówne traktowanie

Kandydatka bądź kandydat aplikujący na wolne stanowisko, którzy poczuć się nierówno traktowani treścią ogłoszenia o pracę lub dyskryminowani w trakcie naboru, mogą złożyć pozew do sądu pracy o odszkodowanie. Sąd pracy może przyznać takiej osobie rekompensatę w kwocie nie niższej niż minimalne wynagrodzenie za pracę, które w tym roku wynosi już 4806 zł.

Co ważne, o przyznanie odszkodowania osoba dyskryminowana zwraca się do sądu pracy, który rozstrzygnie w wyroku o przyznaniu takiej rekompensaty.

Zgodnie z art. 183ca § 3 Kodeksu pracy, obowiązującym od 24 grudnia 2025 r., pracodawca musi zadbać o to, by ogłoszenia o naborze na stanowisko oraz nazwy stanowisk były neutralne pod względem płci, a proces rekrutacyjny przebiegał w sposób niedyskryminujący. W praktyce wymóg neutralności płciowej powinien być rozumiany jako takie sformułowanie nazwy stanowiska,

które nie wskazuje na preferencje pracodawcy co do płci osoby, która ma być zatrudniona. Ponadto sam proces rekrutacyjny nie może zawierać elementów, które mogłyby być uznane za dyskryminujące ze względu na płeć.

Wprowadzone przepisy nie przewidują kary grzywny za naruszenie przepisów o neutralności płciowej. Kandydat na pracownika może natomiast – na podstawie dotychczasowych uregulowań – wniesić wobec potencjalnego pracodawcy pozew o odszkodowanie, jeśli skutek jego dyskryminujących działań doznał szkody. Zgodnie z postanowieniem Sądu Najwyższego z 24 lipca 2023 r. (sygn. III PSK 106/22) roszczenie odszkodowawcze w takim przypadku obejmuje wyrównanie uszczerbku zarówno w dobrach majątkowych, jak i niemajątkowych i przysługuje w wysokości nie niższej niż minimalne wynagrodzenie za pracę, bez względu na rozmiar wyrządzonej szkody.

ŹRÓDŁO PIP.GOV.PL

Szkolenie BHP podpiszemy elektronicznie

Nowelizacja rozporządzenia ws. szkoleń BHP weszła w życie 12 grudnia 2025 r. Wprowadzana ona możliwość elektronicznego potwierdzenia szkoleń wstępnych (ogólnego, i stanowiskowego). Umożliwia to więc cyfrowe potwierdzenie odbycia szkolenia.

Dotychczas jedyną akceptowaną formą potwierdzania szkoleń wstępnych BHP był własnoręczny podpis na karcie szkolenia wstępnego. Zmiana wprowadzona nowelizacją rozporządzenia w sprawie szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy, dotyczy wyłącznie sposobu potwierdzenia, a nie samej formy prowadzenia instruktażu, który nadal musi odbywać się w tradycyjnej formie. Obecnie obowiązujące przepisy pozwalają na przeprowadzanie szkoleń wstępnych w formie zdalnej wyłącznie dla pracowników zatrudnianych na stanowiskach administracyjno-biurowych.

Nowelizacja precyzuje, jak powinno wyglądać potwierdzenie w formie elektronicznej odbycia szkolenia, aby zachować moc prawną. Sama karta szkolenia BHP

pozostaje w formie papierowej – tu się nic nie zmieniło. Na karcie natomiast należy umieścić odpowiednią adnotację o potwierdzeniu odbycia szkolenia w wersji elektronicznej. W takim wypadku do karty szkolenia należy dołączyć dokumenty, jak np. pdf z e-podpisem, wydruk z e-maila (musi w sposób jasny identyfikować osobę, która odbyła szkolenie).

System szkoleń BHP w Polsce obejmuje:

- szkolenie wstępne – przeprowadzane przed dopuszczeniem pracownika do pracy, składające się z instruktażu ogólnego i stanowiskowego,
- szkolenie okresowe – realizowane w określonych odstępach czasu dla pracowników na stanowiskach robotniczych, pracowników administracyjno-biurowych oraz pracodawców i osób kierujących pracownikami.

Nowe rozwiązanie w zakresie możliwości potwierdzania odbycia przez pracownika szkolenia wstępnego, a także przeprowadzenia instruktażu stanowiskowego oraz dopuszczenia pracownika do wykonywania pracy na określonym sta-

nowisku przez kierownika komórki organizacyjnej, również w postaci elektronicznej przyczyni się w ocenie resortu pracy do:

- zwiększenia efektywności procesu wdrażania i szkolenia nowo zatrudnionych pracowników;
- dostosowania przepisów rozporządzenia do realiów współczesnego rynku pracy oraz rozwoju technologii i cyfryzacji;
- oszczędności czasowych i organizacyjnych zarówno ze strony pracodawców, jak i pracowników oraz usprawnienia procesu kompletowania dokumentacji pracowniczej.

PAWEŁ CHABIŃSKI

Podsumowanie roku Wszechnicy SIP

Zamknięto kolejny rok szkoleniowy Wszechnicy Społecznej Inspekcji Pracy. 18 grudnia 2025 r. za chęć zdobywania wiedzy i działalności na rzecz bezpiecznej pracy w dolnośląskich zakładach, podziękowali zebranym przewodniczący ZR Kazimierz Kimso i zastępca Okręgowego Inspektora Pracy Jakub Miś. Wyróżniający się społeczni inspektorzy pracy (Karolina Sychla-Osmańska, Piotr Pawlук, Tomasz

Portkowski) otrzymali nagrody książkowe. Wszyscy uczestnicy całorocznego seminarium Wszechnicy SIP odebrali dyplomy.

Podsumowując kończący się rok, kierownik Wszechnicy Paweł Chabiński wyraził nadzieję, że w kolejnym cyklu szkoleniowym również dopisze zarówno wysoka frekwencja, jak i zaangażowanie szkolących się sipowców.

MR

Ostatnie spotkanie Wszechnicy w 2025 roku uświetnili Jakub Miś i Kazimierz Kimso

SPOŁECZNE

Rada Parlamentarzystów przy Prezydencie RP

Prezydent Karol Nawrocki powołał Radę Parlamentarzystów jako ciało doradcze wspierające współpracę Pałacu Prezydenckiego z parlamentem. W jej skład weszli posłowie PiS, Konfederacji, PSL oraz parlamentarzystka niezrzeszona.

W skład rady weszli: Marcin Horała (PiS), Paulina Matysiak (niez.), Urszula Nowogórska (PSL), Urszula Paśawska (PSL-TD), Grzegorz Płaczek (Konfederacja), Szymon Szynkowski vel Sęk (PiS) oraz Witold Tumanowicz (Konfederacja). Jak się okazuje, nie jest to ostateczny kształt tego ciała.

Kategoryczny zakaz współpracy z prezydentem od władz klubu otrzymali z kolei posłowie Koalicji Obywatelskiej. Toczą się rozmowy z politykami Polski 2050 i Lewicy. Skład Rady w najbliższym czasie poszerzy się o kolejnych polityków koalicji.

Umowa handlowa UE–Mercosur

9 stycznia 2026 r. ambasadorowie państw członkowskich Wspólnoty zatwierdzili wynik głosowania w sprawie umowy handlowej UE–Mercosur. Tym samym przewodnicząca Komisji Europejskiej Ursula von der Leyen otrzymała mandat do sfinalizowania porozumienia podczas spotkania w Paragwaju.

Przeciwko porozumieniu głosowały Polska, Francja, Irlandia, Węgry oraz Austria, natomiast Belgia wstrzymała się od głosu. Jednocześnie przyjęto wzmocnioną klauzulę ochronną, mającą zabezpieczać unijny rynek.

Przeciwko tej umowie protestowali rolnicy w wielu państwach. W Warszawie manifestacja przemaszerowała z Placu Defilad pod Kancelarię Prezesa Rady Ministrów. Rolnikom nie udało się wejść do Warszawy, choć niektórzy próbowali ominąć blokadę policji. Protestujący nie tylko w Polsce zapowiadają kolejne demonstracje.

Zimowe przestrogi na początku roku

Wojewoda Dolnośląska Anna Żabska powołała w połowie stycznia Wojewódzki Zespół Zarządzania Kryzysowego, by omówić dotychczasowe działania i przygotowanie regionu na utrzymujące się silne mrozy. Na Dolnym Śląsku temperatury spadają nawet do –18°C, obowiązują ostrzeżenia meteorologiczne i smogowe, a służby pozostają w pełnej gotowości. Najtrudniejsza sytuacja jest w Sudetach i na Ziemi Kłodzkiej.

Wojewoda Anna Żabska zwróciła uwagę na konieczność szczególnej troski o osoby w kryzysie bezdomności, dla których silne mrozy stanowią bezpośrednie zagrożenie życia. Jednocześnie przypominała zarządom nieruchomości o ich obowiązkach związanych z zimowym utrzymaniem budynków i chodników.

O wsparcie prosi też TOZ Schronisko dla Bezdomnych Zwierząt we Wrocławiu. Schronisko można wspierać finansowo, ale również przekazywać dobrej jakości mokre karmy dla zwierząt oraz ciepłe koce i legowiska w dobrym stanie.

Ciepły posiłek w Streetbusie

Codziennie o godz. 19:00 na ulice Wrocławia wyjeżdża Streetbus – mobilne miejsce pomocy dla osób w kryzysie bezdomności i wszystkich, którzy potrzebują wsparcia. To nie jest zwykły autobus. To punkt, w którym można się ogrzać, zjeść ciepły posiłek i porozmawiać z osobami niosącymi realną pomoc. Streetbus oferuje podstawową, ale niezwykle potrzebną pomoc: możliwość ogrzania się, ciepłą zupę i herbatę, rozmowę ze streetworkerami, informacje o dostępnych formach wsparcia i pomocy instytucjonalnej.

Każdego dnia z pomocy Streetbusa korzysta około 150 osób. Od początku roku wydano już ponad 7,5 tys. porcji ciepłej zupy.

Kolejny aquapark we Wrocławiu

Wrocławski Park Wodny przygotowuje inwestycję, o której miasto informuje po raz pierwszy: aquapark na Nowych Żernikach. Obiekt ma powstać na terenie, którego funkcja została zmieniona z mieszkaniowej na sportowo-rekreacyjną. O zmianie przeznaczenia terenu z mieszkaniowego na sportowo-rekreacyjny zdecydował prezydent Wrocławia po rozmowach z radnymi miejskimi i osiedlowymi.

W pierwszej kolejności w ramach Wrocławskiego Centrum Sportu na Żernikach ma powstać pełnowymiarowe kryte boisko oraz budynek szatniowy. Dzięki nim treningi możliwe będą przez cały rok, niezależnie od pogody. Do celowo, w dłuższej perspektywie, ma tutaj powstać nawet 11 boisk piłkarskich z zapleczem (szatnie, siłownia, odnowa biologiczna). Do tego strefy do innych aktywności i tereny do wypoczynku.

KULTURALNE

Nowa wystawa w Hydropolis

W Hydropolis ruszyła nowa wystawa czasowa „W cieniu gigantów: Titanic, Britannic, Olympic”, poświęcona trzem legendarnym liniowcom i Violet Jessop – stewardesie i pielęgniarce, która przeżyła katastrofy wszystkich tych statków.

Wystawa czasowa w Hydropolis opowiada historię słynnych liniowców przez losy Violet Jessop, stewardesy i pielęgniarki, która przeżyła ich katastrofy. Unikatowe artefakty pochodzą ze zbiorów Wrocławianina Krzysztofa Mędrali, członka British i Swiss Titanic Society. Skarby z pokładów statków – na wystawie można zobaczyć m.in. elementy wyposażenia luksusowych kabin, porcelanę, sztucce i osobiste przedmioty pasażerów.

Wystawa będzie czynna przez kilka miesięcy. Można ją zwiedzać w cenie biletu do Hydropolis.

Godziny otwarcia Hydropolis: poniedziałek–piątek: 09:00–18:00 (ostatnie wejście o 17:00), weekend i święta: 9:00–19:00 (ostatnie wejście o 18:00).

Muzeum Narodowe we Wrocławiu w 2026 roku

W 2026 obejrzymy w 3 oddziałach 12 wystaw. Są wśród nich m.in. śląska sztuka średniowiecza, płytki holenderskie i hiszpańskie azulejos, prace Koji Kamoji, Ali Savashevich, dzieła związanych z Dolnym Śląskiem autorów sztuki nieprofesjonalnej.

Rok 2025 okazał się dla Muzeum Narodowego wyjątkowo udany. – Blisko 800 tysięcy zwiedzających to frekwencja niespotykana w 80-letniej historii Muzeum Narodowego we Wrocławiu. Jesteśmy dumni i wdzięczni naszym gościom – podkreśla prof. Piotr Oszczanowski, dyrektor Muzeum Narodowego we Wrocławiu.

Cztery oddziały muzeum – Gmach Główny, Pawilon Czterech Kopuł, Panoramę Racławicką, Muzeum Etnograficzne – odwiedziło odpowiednio: Gmach Główny – frekwencja 193 541 zwiedzających, Muzeum Etnograficzne – frekwencja 34 527 zwiedzających, Panorama Racławicka – frekwencja 491 199 zwiedzających, Pawilon Czterech Kopuł – 75 935 zwiedzających.

Zadzwońcie po Milicję

Festiwal największych polskich gwiazd rocka z klimatem PRL-u, upamiętniający okres stanu wojennego i pierwsze wolne wybory w Polsce odbędzie się w Hali Stulecia. Ze swoimi największymi przebojami z tamtych lat na scenie wystąpią zespoły: IRA, Sztynny Pal Azji, Big Cyc, Chłopczy z Placu Broni, Róże Europy, Wanda i Banda. Koncert jest hołdem dla wszystkich, którzy w latach 70. i 80. odważyli się głośno mówić i działać na rzecz wolnej Polski.

Temu wyjątkowemu wydarzeniu towarzyszyć będą unikalne filmy, zdjęcia i materiały pochodzące z archiwów IPN, WFDiF oraz Narodowego Archiwum Cyfrowego. Wszystko wyświetlone na wielkim kinowym ekranie LED.

Koncert trwa blisko 4,5 godziny: 24 stycznia 2026, sobota, godz. 18:00.

Propozycje na ferie zimowe

Na Dolnym Śląsku ferie zimowe będą trwać od 2 do 15 lutego. Hala Sportowa Hallera (WTS Spartan) zaprasza na sportowe Ferie we Wrocławiu. W cenie półkolonii zapewnią: opiekę nad dziećmi w godzinach 7:30–16:30; wykwalifikowaną kadrę instruktorską; śniadania, drugie śniadania, obiady jednodaniowe; zabawy na dmuchańcach; gry i zabawy zespołowe (siatkówka, koszykówka, unihokey, badminton, ringo, tor przeszkód); gry i zabawy edukacyjne (planszówki, kalambury, karaoke); wyjście na lodowisko przy ul. Spiskiej; wyjście na Pływaliń Krypta Orbita przy ul. Wejherowskiej. Wiek uczestników: dzieci od 6 do 12 lat.

Partynice zapraszają dzieci od 7 do 13 lat na półkolonie jeździeckie. Uczestnicy każdego dnia będą doskonalić swoje umiejętności podczas jazdy konnej prowadzonej przez wykwalifikowanych instruktorów, a dzięki zajęciom w stajni i lekcjom o koniu poznają, jak naprawdę wygląda życie tych wyjątkowych zwierząt. Program wzbogacają inspirujące spotkania edukacyjne, aktywne zabawy oraz twórcze warsztaty, które rozwijają wyobraźnię. Wszystko odbywa się w miejscu pełnym pasji, profesjonalizmu i pozytywnej atmosfery – na Wrocławskim Torze Wyścigów Konnych Partynice.

Ofertę na ferie przygotowały też domy kultury, muzea i inne instytucje kulturalne. Szczegółowe informacje można znaleźć na ich stronach internetowych.

Opracował jw

Jest nas coraz mniej

Kiedy nadchodzą ciężkie czasy bądź znajdujemy się w kryzysie, mówimy że dochodzimy do dna. Jeśli tak jest w istocie, to gorzej być nie może, chyba że na tym dnie pozostajemy bez końca. Demografia pokazuje, że to dno właśnie osiągamy. W Polsce współczynnik dzietności utrzymuje się na bardzo niskim poziomie, spadając w 2025 r. do około 1,03, co jest znacznie poniżej poziomu zastępowalności pokoleń. Liczba mieszkańców w naszym kraju systematycznie maleje od 2012 roku. Nie pomagają żadne programy rządowe czy społeczne. Partie przerzucają się odpowiedzialnością za ten stan rzeczy, a społeczeństwo patrzy na to obojętnie. Nie widać, aby ten temat bulwersował masy obywateli. A powinien!

Starzenie się Polaków będzie widać z każdym rokiem. W pierwszym rządzie mogą tu odczuć emeryci i renciści. W wielu zawodach, szczególnie tych słabo opłacanych, rośnie średnia wieku. W placówkach oświatowych kadra jest coraz starsza, na niektórych stanowiskach sytuację ratują emeryci. Widzimy jak w usługach bardzo dużo jest pracowników z Ukrainy. Gdyby tak nagle wyjechali, ciekawe kto by ich zastąpił. Myślę, że najbardziej ta sytuacja może skutkować paraliżem ochrony zdrowia. Chyba nie muszę tłumaczyć dlaczego.

Różne już słyszałem koncepcje na to, jak powstrzymać ten trend, ale dotąd żadne nie okazywały się skuteczne. Od czego jednak są politycy i naukowcy, jak nie od tego, by mieć kolejne pomysły. Właśnie w ostatnich dniach w przestrzeni publicznej pojawiła się nowa idea. Marek Grabowski, znany socjolog opublikował „Dekalog narodowego przetrwania” jako remedium na obecną sytuację demograficzną. A zatem, co nam naukowiec proponuje:

1. Zakaz propagandy antyrodzinnej, która powinna być karana co najmniej tak surowo, jak handel narkotykami, bo jej skutki są straszniejsze, niż nawet twarde używki.

2. Przyjęcie założenia, że misją każdej kobiety i każdego mężczyzny jest posiadanie potomstwa; nie oznacza to piętnowania tych, którzy z różnych przyczyn nie mogą tego postulatów spełnić, ale oznacza wyznaczenie nowego systemu wartości społecznych.

3. Przyznanie rodzinom z dziećmi większych praw politycznych niż reszcie społeczeństwa (np. dodatkowy głos na każde dziecko, które pozostaje pod opieką).

4. Progresywne programy socjalne tzn. 800+ na pierwsze dziecko, 1600 na kolejne, 2400 na trzecie itd.

5. Wychowanie młodego pokolenia maksymalnie poza wpływem mediów społecznościowych (szkoły bez telefonów komórkowych, ograniczony wiekowo dostęp do mediów społecznościowych).

Janusz Wolniak

Prezentowane w felietonie treści i poglądy należą do autora, nie są oficjalnym stanowiskiem Redakcji.

Średniowieczne skarby Muzeum Narodowego we Wrocławiu – co warto zobaczyć?

Nagrobek księcia Henryka IV Probusa, relikwiarz w kształcie głowy św. Doroty, obraz „Tron Łaski” ze Świerzawy – to tylko niektóre ze średniowiecznych eksponatów Muzeum Narodowego we Wrocławiu. To prawdziwa kopalnia wiedzy o średniowiecznym Dolnym Śląsku. Co i dlaczego warto zobaczyć?

Kolekcja Muzeum Narodowego we Wrocławiu należy do najcenniejszych w Polsce i ukazuje Śląsk jako silny ośrodek artystyczny tamtych czasów – zakorzeniony w wierze, polityce i kulturze Europy Środkowej – podkreślają specjaliści.

Henryk Probus i słynna legenda

Jednym z najpiękniejszych gotyckich nagrobków książęcych w tej

nał krzyż. Zaintrygowani tym zwrócili się do biskupa, który uznał go za boski znak: powstająca świątynia powinna zostać poświęcona Świętemu Krzyżowi. Plan księcia Henryka IV, który zamierzał oddać kościół pod opiekę św. Bartłomieja, został przez to zachwiany. Aby uniknąć nowego sporu z biskupem Tomaszem II, książę znalazł kompromisowe rozwiązanie: zdecydował się wzniesić dwupoziomową świątynię

wa, św. Wacława i św. Doroty. Ufundowany w 1351 r. upamiętniał historyczne spotkanie króla Kazimierza Wielkiego z Karolem IV Luksemburskim. Patroni symbolizowali odpowiednio: Polskę, Czechy, a św. Dorota – tutejszych osadników niemieckich.

Relikwie św. Doroty od XIV w. znajdowały się w kaplicy wrocławskiego ratusza. Na początku XV w. anonimowy złotnik wykonał dla nich piękną hermę (rodzaj relikwiarza) ze srebrnej i złoczonej blachy w kształcie popiersia młodej, ukoronowanej kobiety, na niskim cokole. I to ten niezwykle zabytek możemy podziwiać w Muzeum Narodowym. Po II wojnie światowej relikwie wraz z relikwiarzem wywieziono do Warszawy. Gdy w 2001 r. wróciły z Muzeum Narodowego w Warszawie, relikwie czaszki przekazano archidiecezji wrocławskiej, a hermę wystawiono w Muzeum Narodowym we Wrocławiu.

Najstarsze i najpiękniejsze obrazy

Najstarszym obrazem galerii jest „Tron Łaski” ze Świerzawy z ok. 1350 r., przypisywany malarzowi z pracowni Mistrza Zaśnięcia Marii z Košatek w Czechach. Łączy on w sobie wpływy bizantyjskie i tokańskie, nie znamy jednak dokładnie jego pochodzenia. Obraz odnaleziono w 1898 r. na strychu plebanii w Świerzawie.

Natomiast jednym z najbardziej urzekających dzieł galerii staropolskiej Muzeum Narodowego jest kameralny obraz „Matka Boska z Dzieciątkiem w komnacie” z ok. 1450 r. W centrum kompozycji znajduje się postać Marii z Dzieciątkiem Jezus, której płaszcz przytrzymują dwaj aniołowie.

Znakomitym przykładem gotyckiej nastawy ołtarzowej jest natomiast tryptyk św. Jadwigi (1470–1480) wykonany dla kościoła św. Elżbiety, przypisywany Mistrzowi Ołtarza Zwiastowania. Warto zwrócić uwagę na trzy, spo-

rych rozmiarów gotyckie figury z Domasławia – Marię z Dzieciątkiem, św. Jana Chrzciela i św. Katarzynę, pierwotnie w ołtarzu z 1519 r. Oglądając je, trudno nie zauważyć mistrzowski sposób modelowania szat.

Wyjątkowy fundator

Wśród zabytków romańskich wzrok przykuwa XII-wieczny tympanon, czyli półkolisty lub ostrołukowe pole nad drzwiami, często wypełnione rzeźbą, z opactwa benedyktyńskiego św. Wincentego na Ołbinie. Opactwo ufundował w latach 20. XII wieku Piotr Włostowic, wyjątkowy możnowładca, który sfinansował i doprowadził do wybudowania pomiędzy 77 a 100 kościołów i klasztorów w Polsce. Tympanon przedstawia sceny Zdjęcia z Krzyża i Zaśnięcia Najświętszej Maryi Panny i stanowi jeden z najcenniejszych zabytków architektury romańskiej w Polsce. Odnaleziono go podczas badań

Herma św. Doroty

archeologicznych w latach 2015–2019.

To tylko niektóre z niezwykle cennych zabytków, jakie można zobaczyć w Muzeum Narodowym we Wrocławiu. Kolekcja średniowiecznej sztuki, bogata w nagrobki, obrazy i rzeźby, pokazuje kunszt artystów i duchową głębię tamtych czasów. Każdy eksponat opowiada swoją historię i pozwala lepiej zrozumieć życie, wiarę i kulturę średniowiecznego Dolnego Śląska.

DOROTA NIEDZIEWIECKA

Godziny otwarcia Muzeum Narodowego we Wrocławiu: sezon zimowy (od 1 października do 31 marca) – wtorek–piątek: 10:00–16:00, sobota–niedziela: 10:00–17:00; sezon letni (od 1 kwietnia do 30 września) – wtorek–piątek: 10:00–17:00, sobota–niedziela: 10:30–18:00.

Ceny biletów na wystawy stałe: normalny – 20 zł, ulgowy – 15 zł, „Muzeum za złotówkę” – bilet specjalny dla uczniów i studentów do 26. roku życia – 1 zł, grupowy – 10 zł/os., rodzinny – 10 zł/os., dzieci do lat 7 – bezpłatnie; w soboty wstęp wolny.

Oświatowy opłatek

Występ młodzieży z X LO

17 stycznia br. Solidarność oświatowa zrzeszona we wrocławskiej strukturze MOZ Psie Pole zaprosiła swoich członków na spotkanie świąteczno-noworoczne. W auli X LO imienia Marii Sempołowskiej we Wrocławiu, wraz z członkami Związku świętowali przedstawiciele władz oświatowych i władz samorządowych. Władze NSZZ Solidarność reprezentowali Kazimierz Kimso i Grzegorz Makul.

W półgodzinnej części artystycznej zaprezentowała się uzdolniona młodzież ucząca się w tym zacnym i gościnnym wrocławskim Liceum. Zespół wokально-muzyczny przedstawił piękne kolędy i pastorałki.

Anna Makul przewodnicząca Solidarności zrzeszonej w MOZ Psie Pole dziękując wszystkim za przybycie podkreśliła, że jest to czas na dzielenie się wzajemną życzliwością.

TB

Jednym z najpiękniejszych gotyckich nagrobków książęcych w tej części Europy jest nagrobek księcia Henryka IV Probusa, czyli Prawego.

części Europy jest nagrobek księcia Henryka IV Probusa, czyli Prawego (zm. 1290), który możemy obejrzeć w muzeum. Wykonany pomiędzy rokiem 1300 a 1320 r. upamiętnia księcia wrocławskiego i krakowskiego, który dążył do zjednoczenia Polski pod swą władzą. Zmarł jednak, nie zdobywszy korony. To on był fundatorem wyjątkowej na skalę Europy, dwupoziomowej kolegiaty Świętego Krzyża i św. Bartłomieja, położonych na Ostrowie Tumskim, tuż obok książęcego zamku.

Co ciekawe, kolegiata powstała jako wotum dziękczynne po zakończeniu sporu polityczno-kościelnego z biskupem wrocławskim Tomaszem II. Zgodnie z dokumentem erekcyjnym z początku 1288 r. miała pełnić rolę pomnika upamiętniającego jego rodzinę i będącego jego pierwszym miejscem spoczynku.

– Z powstaniem tego kościoła wiąże się wyjątkowa legenda – podkreślają wrocławscy przewodnicy. – Podczas prac przy fundamentach robotnicy natknęli się na korzeń o niezwyklej kształcie – przypomi-

– z której dolna została poświęcona św. Bartłomiejowi, a górna – Świętemu Krzyżowi.

Tu znalazł swoje miejsce wyjątkowy sarkofag. W 1946 r. sarkofag został odnaleziony we wsi Wierzbna koło Świdnicy, gdzie w obawie przed zniszczeniem ukryto go w czasie II wojny światowej. Dziś można go zobaczyć w Muzeum Narodowym w specjalnej aranżacji, przypominającej kryptę. Obok niego prezentowane są nagrobki śląskich książąt z rodu Piastów.

Relikwiarz męczennicy

Wyjątkowo cennym zabytkiem jest herma relikwiarzowa św. Doroty, w której niegdyś znajdowały się jej relikwie. Męczennica z Cezarei Kapadockiej (dzisiejsza Turcja) została ścięta za wiarę w czasach cesarza Dioklecjana w IV w. Jak zatem relikwie trafiły aż do Wrocławia? Najprawdopodobniej zostały sprowadzone, gdy powstawał jeden z piękniejszych wrocławskich kościołów gotyckich – pod wezwaniem św. Stanisła-

TYGODNIK SOLIDARNOŚĆ

Artykuł Zbigniewa Krysiaka w numerze 51/52 Tygodnika Solidarność pod tytułem „Wysokie koszty energii z fotowoltaiki i wiatraków prowadzą do kryzysu gospodarczego” ukazuje, jak unijna polityka energetyczna wpływa na nasze codzienne funkcjonowanie.

Wysokie koszty energii z fotowoltaiki i wiatraków prowadzą do kryzysu gospodarczego – uważają eksperci z USA, Niemiec i Polski. Udowadniają, że faktyczne koszty produkcji energii z paneli fotowoltaicznych i farm wiatrowych są wiele wyższe od kosztów produkcji energii za tony gazu i węgla. Do grupy tych ekspertów należą m.in. profesorowie: Robert Idel z USA, David Weibach z Niemiec oraz Konrad Czerski, Ziemowit Malecha i Władysław Mielczarski z Polski. Mimo to prowadzić się propagandowe działania w Unii i w Polsce wprowadzające w błąd odbiorców energii, że prąd jest tańszy. Przy tym obywatele się dziwią, dlaczego ceny energii rosną, skoro promotorzy Zielonego Ładu obiecywali niższe ceny.

Należy apelować do władz samorządowych, polityków, parlamentarzystów, ministrów, Prezydenta RP i partii politycznych, aby podejmować decyzje oparte na prawdzie, a nie na ideologii zielonego szaleństwa, która jest narzędziem budowania superpaństwa w Unii Europejskiej. Uwzględnianie rzeczywistych danych przy wyborze niskokosztowych technologii produkcji energii może umożliwić zatrzymanie wzrostu cen energii i przyspieszyć rozwój gospodarczy. USA wykorzystują w dominującej większości tanie technologie produkcji energii – atom, węgiel, ropę i gaz, podczas gdy Unia dąży do uniformu produkcji energii, co już obecnie przekłada się na coraz niższy PKB Unii w stosunku do USA.

SOLIDARNOŚĆ ZAGŁĘBIA MIEDZIOWEGO

W miesięczniku Solidarność Zagłębia Miedziowego w numerze 12/1 czytamy artykuł o działalności społecznej inspekcji pracy. Z tekstu pod tytułem „Klub Społecznych Inspektorów Pracy rośnie w siłę” dowiadujemy się o funkcjonowaniu tego gremium.

W Legnicy odbyło się kolejne spotkanie Klubu Społecznych Inspektorów Pracy działającego przy Regionie Zagłębie Miedziowe NSZZ „Solidarność”. W wydarzeniu uczestniczyli SiP-wcy wielu zakładów pracy z różnych branż, co potwierdza dynamiczny rozwój klubu i duże zaangażowanie na rzecz poprawy warunków BHP w regionie. Uczestników powitała oraz podkreśliła rolę współpracy Aneta Mazur, zastępca przewodniczącego, sekretarz zarządu regionu, a spotkanie moderował Wojciech Zawadzki, regionalny koordynator do spraw BHP, który merytorycznie poprowadził debatę na temat zagadnień związanych między innymi z kwalifikacją wypadków przy pracy, chorobami zawodowymi, procedurą protokołu powypadkowego.

– Bardzo się cieszę, że klub SiP tak dynamicznie się rozwija i na każdy kolejnym spotkaniu przychodzić was będzie coraz więcej. To pokazuje, że nasza działalność jest potrzebna, a wymiana doświadczeń przekłada się bezpośrednio na bezpieczeństwo w zakładach pracy Regionu – mówił Wojciech Zawadzki.

W listopadowym spotkaniu klubu SiP uczestniczyli przedstawiciele wielu zakładów pracy. Aktywność i wymiana doświadczeń uczestników potwierdziły, że klub staje się coraz ważniejszą płaszczyzną współpracy na rzecz bezpieczeństwa pracy i realnych zmian na lepsze w zakładach Zagłębia Miedziowego.

WOLNA DROGA

W Wolnej Drodze, w numerze 937 dwutygodnika Krajowej Sekcji Kolejarzy NSZZ „Solidarność” czytamy artykuł „O bezpieczeństwie na kolei”.

Aktualny stan bezpieczeństwa polskiej kolei, cyberbezpieczeństwo, nowoczesne systemy zabezpieczeń, wykorzystanie dronów w służbie kolei, inteligentne modele decyzyjne, monitoring oraz wiele innych obszarów kluczowych dla funkcjonowania transportu kolejowego to tematy, które po raz siódmy były przedmiotem obrad uczestników konferencji „Bezpieczeństwo na kolei” organizowanej przez Polską Izbę Kolei w Gdyni. W panelu dyskusyjnym pod tytułem „Bezpieczna kolej – człowiek/systemy/narzędzia” w roli eksperta wystąpił Bartłomiej Drobotowicz, zastępca komendanta Regionalnego Straży Ochrony Kolei w Gdańsku. Patronat honorowy nad wydarzeniem objął minister infrastruktury oraz Komendant Główny Straży Ochrony Kolei. Program składał się z trzech bloków tematycznych obejmujących między innymi cyberbezpieczeństwo, działania organizacyjno-techniczne oraz współpracę w zakresie reagowania i poprawy bezpieczeństwa, inteligentne modele decyzyjne w służbie kolei, łączność hybrydową jako fundament infrastruktury krytycznej, bezpieczeństwo kolejowych systemów, wpływ warunków eksploatacji na bezpieczeństwo ruchu kolejowego, wykorzystanie sztucznej inteligencji, analizę zdarzeń kolejowych za rok 2024 na podstawie raportów Państwowej Komisji Badania Wypadków Kolejowych, działania Straży Ochrony Kolei w warunkach wojny hybrydowej.

Opracował jw

Wydarzenia w obiektywie

FOT. JANUSZ WOLNIAK

Zima zaskoczyła

Byłoby wielką niespodzianką, gdyby zima nie zaskoczyła na drogach, torach, dworcach i chodnikach. Jak przed laty śniegu było w bród. Przełom roku przyniósł obfite opady śniegu. Znowu wiele dróg i chodników było zaspanych, pociągi miały wielogodzinne opóźnienia, a kierowcy stali zasypiani nawet kilkadziesiąt godzin. Słowem armagedon, a to tylko powiew starej dobrej zimy, o której młodzi już zapomnieli. Synoptycy zapowiadają, że jeszcze wróci.

FOT. JANUSZ WOLNIAK

Czas na ferie

Na Dolnym Śląsku ferie zimowe rozpoczną się na początku lutego. W tym roku raczej śniegu nie zabraknie, przynajmniej w górach. A gdyby nawet było mało, to są jeszcze armatki śnieżne do produkcji sztucznego śniegu. Dla tych, którzy zostaną w miastach jest przygotowanych wiele atrakcji, o niektórych piszemy w Rozmaitościach. Młodzi mieszkańcy mogą uczestniczyć w turnusach półkolonijnych o profilu sportowym albo kulturalnym. Nudy nie będzie.

FOT. JANUSZ WOLNIAK

Koncert „Pod Sowami”

W artystycznej piwnicy „Pod Sowami” mieszczącej się we Wrocławiu przy ul. Kraszewskiego pod patronatem Międzyregionalnej Sekcji Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność” Dolny Śląsk odbył się koncert Ludwika Lehmana, działacza oświatowej „Solidarności”. Zgromadzonej licznie publiczności zaprezentował zestaw piosenek m.in. takich wykonawców jak Leonard Cohen, Bob Dylan, Paul Simon we własnym tłumaczeniu. Swoją pasję tłumacza Ludwik rozwinął, kiedy przeszedł na emeryturę.

opr. jw

HUMOR

Facet pyta dentystę:
– Ile kosztuje wyrwanie zęba?
– 150 złotych.
– Co? Tyle pieniędzy za kilka minut pracy?!

○○○○

Chirurg pyta pacjenta:
– Czy jest pan przesądny?
– Nie, a dlaczego pan pyta?
– Bo od jutra będzie pan wstawał tylko lewą nogą.

○○○○

W zimowy wieczór gajowy złapał w lesie złodzieja, który kradł ścięte drzewo.
– Co, kradniemy drzewo?
– Panie gajowy, ja tylko zbieram paszę dla królików!

– Chcesz mi wmówić draniu, że króliki jedzą drewno?
– Jeśli nie będą chciały jeść, to napalę nim w piecu.

○○○○

– Jeśli goni cię niedźwiedź, ty biegniesz, wdrapujesz się na drzewo, a niedźwiedź za tobą – to jest niedźwiedź brunatny.
– Jeśli goni cię niedźwiedź, ty biegniesz, wdrapujesz się na drzewo, a niedźwiedź potrząsając drzewem, zrzuca cię z niego – to jest niedźwiedź grizzly.
– Jeśli natomiast goni cię niedźwiedź i za cholerę nie możesz znaleźć żadnego drzewa – to jest niedźwiedź polarny.

○○○○

Zima, las, pada śnieg. Po lesie łązi mocno wkurzony niedźwiedź. To złamie choinkę, to kopnie w drzewo, to pogoni wilka, krótko mówiąc wściekły na maksa. Chodzi i w kółko mruczy pod nosem:
– I po co ja piłem tę kawę we wrześniu?!

○○○○

– Mój dziadek był na Titanicu. Jeszcze przed tragedią zaczął głośno ostrzegać wszystkich, że statek zatoni. Oczywiście nikt go nie posłuchał i co więcej, wywalili go z kina przed końcem projekcji.

○○○○

Psychiatra do pacjenta:
– Jest pan już zupełnie zdrow. Może pan spokojnie wracać do domu.
– Jaka szkoda! Przez rok byłem Napoleonem, a teraz znów jestem nikim.

○○○○

– Słuchaj stary, dzięki teściowej przestałem pić!
– Niemożliwe! Jak cię namówiła?
– Jak za dużo wypilem, to widziałem ją potrójnie.

○○○○

Małżeństwo przy herbatce. Żona czyta gazetę i wzdycha:
– No, popatrz. Piszą tutaj, że woda podróżowała.
– No, nareszcie! – ucieszył się mąż. – Najwyższy czas, żeby i abstynentom dobrali się do kieszeni!

○○○○

– Kasiu, miałeś kogoś przedemną?
– Piotrek, głupi jesteś? Spójrz na zegar. Jest piąta rano, wszyscy jeszcze śpią!

○○○○

Kurczę, weszłam do kościoła, a tam śpiewają Witaj Królowo. Tak mi się spodobało, że jutro też pójde.

○○○○

Ale ten czas leci... Jeszcze niedawno mój krem do ciała nazywał się NIVEA, a teraz Voltaren.

○○○○

Co to jest emerytura?
Otóż jest to niewielka suma pieniędzy przenoszona z ZUS do apteki, za pomocą emeryta.

○○○○

Mężczyzna bez kobiety to jak pies bez pcheł – niby da się żyć, ale nudno...
Kobieta bez mężczyzny to jak pchła bez psa – i żyć ciężko, i gryźć nie ma kogo.

HUMOR ZESZYTÓW SZKOLNYCH

Rycerz średniowieczny składał się z głowy, zbroi i konia, który stawał na każde zawołanie.

Skrzydła husarskie ważyły pół metra.

Syrena to pół kobiety, która ryczy gdy jest alarm.

W czasie mgły latarnik wyje na latarni i tym ostrzega okręty.

Kara śmierci ma charakter nieodwracalny.

Kiedy ojciec wracał z koniem do domu, to chłopcy pchali mu do pyska skórki od chleba.

Ksiądz Robak zamiast córki Stolnika musiał zjeść czarną zupe.

Aleksy żywił się okruszami swego ojca.

Po ucieczce Henryka Walezego Polska przystąpiła do wyrobu nowego króla.

Poeta urodził się częściowo w Zaosiu, a częściowo w Nowogrodku.

SUDOKU nr 80

Celem jest wypełnienie diagramu 9 × 9 w taki sposób, aby w każdym wierszu, w każdej kolumnie i w każdym z 9 pogrubionych kwadratów 3 × 3 (zwanym „blokami” lub „podkwadratami”) znalazło się po jednej cyfrze od 1 do 9.

	4			2		9		
		7	9			4		
			8	6		5		2
	7				2		8	6
3	6		7				2	
6		4		8	9			
		8			1	6		
		9		4			3	

Jako rozwiązanie proszę podać cyfry z wyróżnionego wiersza. Wśród osób, które do 15 lutego 2026 r. nadesłały mailem na adres: redakcja.wroc@solidarnosc.org.pl lub pocztą prawidłowe rozwiązanie, rozlosujemy nagrodę książkową. W tytule maila proszę wpisać *Sudoku nr 80*. Dziękujemy za nadesłane rozwiązania sudoku z poprzedniego numeru gazety. Książkę wylosowała pani Lena z Wrocławia. Gratulujemy. Nagrodę wyślemy pocztą.

Z CYKLU: MISTRZOWIE BHP

